

Sousední jazyky ve školkách v Sasku - Průvodce praxí -

Nachbarsprache
von Anfang an!

Obsah¹

- Předmluva 3
- Proč by se vaše mateřská škola měla vydat cestou „sousední jazyk od malička“? 4
- Co znamená "raná výuka sousedních jazyků" v mateřské škole? 6
- Jak lze ve školce realizovat ranou výuku sousedních jazyků? 8
- Co je třeba k úspěšnému zavedení výuky sousedních jazyků ve vaší školce? 10
- Jak zjistíte, že je vaše mateřská škola na správné cestě? 12
- Chcete se dozvědět víc? 13
- Příloha 1: Vybraná doporučená literatura..... 15
- Příloha 2: Obsah odborných Informací na tematických stránkách NiKiS online..... 16

¹ Nadpisy jsou propojeny s příslušnými kapitolami.
Kliknutím na podtržené hypertextové odkazy se dostanete na příslušné webové stránky

Předmluva

”

Příhraniční oblast Saska, která sousedí s evropskými zeměmi Polskem a Českou republikou nabízí zvláštní vzdělávací příležitost: děti se již od útlého věku setkávají v každodenním životě se sousedními jazyky, polštinou a češtinou. Díky autentickým setkáním a interakci s rodilými mluvčími se mohou seznámit s jazykem, kulturou a způsobem života svých sousedů, což je nejlepší předpoklad k tomu, aby již od útlého věku vyrůstali jako mnohojazyční a otevření světu.

S novou nabídkou **NiKiS: Nachbarsprachen in Kitas in Sachsen** (sousední jazyky v mateřských školách v Sasku) chceme povzbudit vedení mateřských školek a provozovatele mateřských škol, aby tento potenciál využili přímo na místě a nabídli dětem od samého počátku impulsy a odbornou podporu na cestě k sousednímu jazyku.

Za tímto účelem vám nabízíme tři úzce propojené nástroje:

- tuto příručku, která má sloužit jako **průvodce**, který vám poskytne stručný přehled pro orientaci v oblasti raného vzdělávání v sousedních jazycích a nasměruje vás k dalšímu efektivnímu získávání informací a materiálů k praktickému využití přímo ve vaší školce,
- obsáhlý soubor s **dalšími informacemi a materiály** k praktickému využití ve vaší školce na jazykové platformě www.nachbarsprachensachsen.eu/nikis,
- **individuální odbornou pomoc** Saského zemského úřadu pro jazykové vzdělávání v raném věku (LaNa), kde vám rádi a kompetentně poradí při zavádění raného jazykového vzdělávání ve vaší školce.

Najděte si ve vaší mateřské škole svou vlastní cestu k jazyku sousedů od samého začátku!

Přejeme Vám mnoho radosti a úspěchů při realizaci!

Dr. Regina Gellrich

Vedoucí Saského zemského úřadu pro ranou výuku sousedních jazyků

Proč by se vaše mateřská škola měla vydat cestou „sousední jazyk od malička“?

Nachází se vaše mateřská škola v sasko-polském nebo sasko-českém příhraničí? Pak je to dostatečný důvod k tomu, aby se vaše děti začaly učit sousední jazyky již v předškolním věku:

Vytvořte základ pro budoucnost dětí a pohraničí!

V dnešní společnosti, která se vyznačuje globalizací a migrací, je znalost několika jazyků již dávno normou, a nejen pro mladé lidi nutností, aby se mohli zapojit do společenského vývoje a zlepšit si pracovní a životní perspektivy.

Děti se rodí s nejlepšími předpoklady k tomu, aby vyrůstaly ve vícejazyčném prostředí, a jsou schopny se již od útlého věku učit několik jazyků formou hry. Zvědavě pozorují mimiku a gesta a baví je objevovat nové zvuky a spojovat je s obsahem. Učit se nový jazyk a vyzkoušet si ho bez předsudků je pro ně doslova "hračka".

Vyrůstání s několika jazyky a kulturami může mít na celkový vývoj dítěte řadu pozitivních účinků. Kognitivní a jazykový vývoj dětí je nejlépe podporován v interakci s okolím, s pečující osobou a s vrstevníky. Je důležité, aby děti vnímaly učení se jazykům pozitivně jako smysluplné pro své vlastní jednání v každodenním životě a aby si v dialogu s autentickými rodilými mluvčími mohly vytvořit emocionální vztah k těmto jazykovým vzorům. Čím déle, intenzivněji a rozmanitěji se děti mohou "ponořit" do (jiného) jazyka a čím kvalitnější je jazykový vstup, tím trvaleji se utvářejí (více)jazykové kompetence.

Saské příhraniční regiony se sousedními zeměmi Polskem a Českou republikou k tomu všemu nabízejí optimální přirozené učební prostředí: sousední jazyky, polština a čeština, se zde staly součástí každodenního života a životního prostoru dětí.

V přímém kontaktu se svými sousedy - jak s vrstevníky, tak i s dospělými - se mohou formou hry učit jejich jazyk, poznávat kulturu a způsob života.

S tím přímo souvisí sociální učení ve smyslu otevřenosti vůči cizincům, rozmanitosti a toleranci: prostřednictvím rozmanitosti jazyků děti poznávají rozmanitost kultur a rozmanitost lidí. Získané dovednosti pak mohou využít v každodenním životě, navázat kontakt s ostatními lidmi a otevřít se novým věcem. Stručně řečeno: **učení se jazykům je zábava!**

Díky těmto pozitivním zkušenostem lze již v raném věku položit dobrý základ pro cestu k vícejazyčnosti, úspěšnému dosažení vzdělání a celoživotnímu učení. A v neposlední řadě získané jazykové, interkulturní a kognitivní kompetence zajišťují dětem zajímavé profesní a životní perspektivy, protože (nejen) v příhraničních oblastech je stále větší potřeba lidí, kteří jsou schopni komunikovat, žít a úspěšně pracovat společně se svými sousedy.

Proč tedy nevyužít této výhody v každodenním životě mateřské školy a nevyužít výhody příhraniční oblasti v pedagogické práci?

Nejen děti, ale i celá vaše instituce a její aktéři - od zaměstnanců přes rodiče až po vaše partnery - z toho mohou mít prospěch, protože setkání s jazykem a kulturou sousední země je obohacujícím pro všechny, umožňuje poznávat a zkoušet nové věci a otevírá vzrušující světy učení a získávání zkušeností pro malé i velké.

Zapojte se tedy do tohoto dobrodružství a vydejte se se svou mateřskou školou na cestu k sousednímu jazyku od samého začátku!

Tato příručka má být užitečným průvodcem pro orientaci v oblasti rané výuky sousedních jazyků, dát vám podněty pro její realizaci a umožnit vám efektivní přístup k dalším informacím a materiálům podle vašich konkrétních potřeb v praxi místní mateřské školy.

Co znamená "raná výuka sousedních jazyků" v mateřské škole?

i

Nejde primárně o to, aby se děti učily sousední polštinu nebo češtinu jako druhý nebo cizí jazyk, a už vůbec ne o to, aby se v mateřské škole zavedly další „**kurzy sousedního jazyka**“.

Nejde při tom v první řadě o to, aby se děti naučily polštinu nebo češtinu jako druhý jazyk resp. jako cizí jazyk, a už vůbec nejde o zavádění dodatečných jazykových kurzů ve školce.

Důležité je spíše **včlenit přirozený svět dětí v příhraniční oblasti do běžného dne v mateřské škole, využít místních možností** k seznámení dětí s kulturou a jazykem sousedů a také **využít** sousední jazyky v pedagogické práci tak, **aby byly integrovány do každodenního života**.

Saský vzdělávací plán² nabízí různá východiska:

Každé dítě potřebuje příležitost přijít do kontaktu se vším, co tvoří kulturu a společné soužití, aby si mohlo vytvořit obraz světa a dokázalo ho srovnávat v dialogu s ostatními.

Šest vzdělávacích oblastí formulovaných ve vzdělávacím plánu – tělesné, sociální, komunikativní, estetické, přírodovědné a matematické vzdělávání – se rozvíjí **společně, v různých souvislostech, v každodenní praxi**.

- Sociální a komunikativní vzdělávání spolu například úzce souvisí, jelikož sociální soudržnost je výrazně navázána na komunikaci: sociální učení dětem umožňuje nacvičit si v každodenním vzájemném styku způsoby sociálního chování. Přebírat odpovědnost a získávat samostatnost, být solidární a rozvíjet sociální kompetence se děti učí při společné hře, v přátelském soutěžení nebo při provádění společných aktivit a projektů.
- Děti získávají ve všech svých každodenních aktivitách zkušenosti, že jsou lidé různí, i ve vztahu k různým kulturám, mohou vstupovat do interakce s druhým a vnímají jinakost (v jazyce, kultuře, vzhledu apod.) díky svým zkušenostem jako pozitivní prvek ve svém životě.

- Poznávání vlastního okolí bude obohaceno o poznávání jiných zemí, regionů, obyčejů, zvyků, kultur a způsobů života, které je vždy spojeno s jazykovou výměnou.

Kde jinde bychom měli tyto principy realizovat než v příhraničí, kde můžeme své sousedy poznat osobně a naše konverzace a sociální interakce je díky tomu autentická? Jazykové vzdělávání vyžaduje jako hlavní prostředek výuky hru a tematickou práci, tzn. společné zážitky a aktivity. Ranná výuka sousedních jazyků poskytuje dětem příležitost, aby si to vyzkoušely, a vychovatelkám a vychovatelům, aby jim to umožnili.

Díky tomu mohou děti už v mateřské školce získat důležitý základ pro svůj osobnostní rozvoj a v konečném důsledku i pro své životní a profesní vyhlídky, když budou moci využít příležitostí, které příhraničí nabízí, jako je osvojení si sousedních jazyků a mezikulturní učení. Tímto způsobem vaše školka také významně přispívá k naplňování svého vzdělávacího plánu².

i

„**Program zajišťující komplexní vzdělávání, výchovu a péči** slouží k ...

1. získávání a podpoře sociálních kompetencí, jako je samostatnost, ochota převzít odpovědnost a schopnost začlenit se do společnosti, tolerance a přijetí jiných lidí, kultur a způsobů života, jakož i lidí se zdravotním postižením a
2. rozvoj duševních a fyzických schopností a dovedností, zejména v oblasti získávání znalostí a osvojování si praktických činností, včetně utváření učebních procesů.“

(saský zákon o mateřských školách, § 2, odst. 2)

² Saský zákon na podporu dětí v mateřských školách z 15.05.2009, poslední novela z 17.12.2020

Jak lze ve školce realizovat ranou výuku sousedních jazyků?

V souladu s širokým, komplexním pojetím rané výuky sousedních jazyků existuje mnoho možností, modelů a metod, které lze uplatnit v pedagogické praxi mateřské školky **v závislosti na konkrétních podmínkách**. Patří mezi ně například:

- **přeshraniční setkání** s dětmi z partnerské školky v sousední zemi, při nichž děti přicházejí do přímého kontaktu a mohou si osvojit jednoduché jazykové dovednosti a vzájemně si porozumět, popř. si mohou prohloubit své znalosti při prací na společném projektu a dalších aktivitách,
- **nabídky a projektová práce** zaměřená na poznávání sousední země, jejího jazyka, tradic, zvyků apod., při níž jsou využívány stávající jazykové kompetence (dětí, zaměstnanců, rodičů) nebo jsou zapojeni externí odborníci (např. jazykoví animátoři, hosté ze sousední země),
- společné **aktivity s dětmi ze sousední země**, které chodí do stejné školky, aktivní zapojení jejich jazykových znalostí,
- **polský, popř. český rodilý mluvčí** (pedagogický nebo technický personál, dobrovolníci atd.), kteří v každodenních situacích používají v komunikaci s dětmi sousední jazyk.

Zviditelněním sousední země a jejího jazyka ve školce školce (např. pomocí vícejazyčného označení) nebo zařazením výukových materiálů o sousední zemi, jejím jazyce a kultuře, které jsou vhodné pro děti, může příhraniční region ožít jako životní prostor pro všechny.

V nejlepším případě se děti naučí **nenuceně, přirozeně a s respektem** komunikovat **komunikovat v několika jazycích** a získávají **kulturní kompetence** prostřednictvím **autentické interakce** s rodilými mluvčími v každodenních situacích. Tyto procesy učení jsou obzvláště intenzivní, rozmanité a udržitelné, pokud lze v běžném programu školky skloubit kontinuální „**ponoření se**“ do sousedního jazyka (imerze³) s pravidelnými setkáními s dětmi z partnerské školky ze sousední země.

Z toho vyplývá, že neexistuje JEDINÝ správný model rané výuky sousedních jazyků ve školkách v pohraničí: každý způsob realizace, který vychází z konkrétní situace a možností dané školky a který je využíván v každodenní pedagogické práci tak, aby se děti blíže seznámily se svým domovem v příhraničí, je důležitým příspěvkem k naplnění výchovných cílů.

³ Imerze = „ponoření se do jazyka“ v autentických souvislostech. Podle principu „jeden člověk – jeden jazyk“ používá jeden/jedna učitel/ka nepřetržitě jazyk imerze a druhý/á mluví národním jazykem země, ve které se školka nachází.

i

Abyste pro svou školku našli způsob, jak zavést a realizovat koncept výuky sousedních jazyků, měli byste si nejprve ujasnit, **jakým potenciálem vaše školka disponuje**.

Za tímto účelem byste si měli položit následující otázky:

- S jakými **postoji** ohledně rané výuky sousedních jazyků se setkáváte ve svém týmu a mezi rodiči?
- Které osoby ve vaší školce nebo jejím okolí mají **znalosti sousedních jazyků**? Jedná se o vaše zaměstnance, nebo se můžete obrátit na externí odborníky?
- Máte ve své školce **rodilé mluvčí** jednoho ze sousedních jazyků polštiny nebo češtiny (pedagogické, technické či jiné pracovníky) nebo dobrovolníky?
- Máte ve své školce i **děti, jejichž rodiny pocházejí ze sousedních zemí**?
- Víte o možných **partnerech pro spolupráci** (např. obec, sdružení nebo i instituce v sousední zemi), se kterými můžete spolupracovat na rozvoji a realizaci koncepce výuky sousedních jazyků?

Na základě vaší konkrétní situace najdete na internetové platformě sousedních jazyků na adrese www.nachbarsprachen-sachsen.eu/nikis řadu podnětů a příkladů dobré praxe, které vám poskytnou inspiraci na vaší konkrétní cestě k *rané výuce sousedních jazyků*.

Finden Sie Ihren Weg zur Nachbarsprache von Anfang an in Ihrer Kita!

Frühe nachbarsprachige Bildung in sächsischen Kitas

Co je třeba k úspěšnému zavedení výuky sousedních jazyků ve vaší školce?

Abyste dokázali rozpoznat potenciál a následně ho úspěšně využít při tvorbě vhodné koncepce výuky sousedních jazyků ve vaší školce, potřebujete splnit zejména následující **předpoklady**:

- **Prostředí otevřené mnohojazyčnosti**, které se zrcadlí v uznání mnohojazyčnosti jako konceptu a v příležitostech pro všechny (děti i dospělé) setkávat se s jinými jazyky a kulturami, než je jejich vlastní,
- otevřený, vážící si hodnot, vnímavý, vědomý si předsudků a uvážený **profesionální přístup všech zaměstnanců vaší školky**, což jde ruku v ruce s chápáním potenciálu sousedních jazyků jakožto obohacení a zdroje pro úspěšné integrované jazykové vzdělávání všech dětí a se sebezpochopením vlastní role (multi)jazykového vzoru,
- **nejnovější odborné znalosti a metodické know-how pedagogických pracovníků** v oblasti integrovaného jazykového vzdělávání a výuky sousedních jazyků,
- podpora ze strany **rodičů**, kteří pomáhají s realizací výuky sousedních jazyků tím nejlepším možným způsobem,
- **partneři**, kteří se podílejí na rozvoji a realizaci koncepce výuky sousedních jazyků - od zřizovatele mateřské školy přes obce a instituce poskytující financování přeshraničních projektů až po subjekty, které vám mohou předat své zkušenosti a know-how a v případě potřeby vám podat pomocnou ruku.

Informace o tom, jak se může podařit jazykově a kulturně rozmanitá pedagogická činnost v mateřských školách poskytuje příručka kritérií QITA o kvalitě dvojjazyčných a vícejazyčných center denní péče o děti⁴. Naleznete v ní celou řadu užitečných odborných poznatků pro pedagogickou praxi, ale především se jedná o doporučený nástroj pro vedoucí pracovníky mateřských škol, který jim pomůže propojit **rozvoj a implementaci pedagogické koncepce** rané výuky sousedních jazyků s procesem rozvoje kvality a týmu. V rámci workshopů s interkulturními školiteli a také při výměně zkušeností mezi kolegy lze reflektovat postoje a motivace a diskutovat o pedagogických přístupech během spolupráce. V nejlepším případě se týmu školky podaří společně s dětmi a rodiči autenticky utvářet každodenní život ve školce v pohraničí.

⁴ QITA-Kriterienhandbuch zur Qualität in zwei- und mehrsprachigen Kindertageseinrichtungen (Příručka kritérií kvality ve dvou a vícejazyčných mateřských školách) (Nadine Kolb & Uta Fischer, Universitätsverlag Hildesheim 2019).

Úspěšná práce v oblasti výuky sousedních jazyků samozřejmě vyžaduje také odpovídající **rámcové podmínky**:

Saský zákon o podpoře dětí v zařízeních denní péče (SächsKitaG) stanoví v zásadě následující:

- celostní **vzdělávací, výchovné a pečovatelské poslání** mateřské školy, která zahrnuje také vzdělávání v sousedním jazyce,
- **Saský vzdělávací plán**, který poskytuje pedagogickým pracovníkům různá východiska pro realizaci jazykových aktivit v oblasti sousedních jazyků,
- **financování pedagogické práce** a
- **financování pedagogických pracovníků** a stanovení k tomu potřebné odborné kvalifikace

i

Zavedení konkrétních metodických koncepcí nebo organizace přeshraničních setkání s partnerskými institucemi ze sousední země často vyžadují vytvoření **dalších podrobných rámcových podmínek**.

Podrobnější informace najdete na jazykové platformě www.nachbarsprachen-sachsen.eu/nikis.

Jak zjistíte, že je vaše mateřská škola na správné cestě?

Zkušení odborníci v oblasti rané výuky sousedního jazyka z aktivních mateřských škol v Sasku to například reflektují takto:

- „... Rodiče nám říkají, že si děti i doma zkoušejí novou slovní zásobu sousedních jazyků. Stávají se z nich malí jazykoví multiplikátoři a rádi předávají své znalosti rodině...“ [*Juniorkiste Eichigt*]
- „... Děti mě vesele vítají česky, když přijdu...“ [*český rodilý mluvčí, Euroregionální německo-česká síť mateřských škol EUREGIO EGRENSIS*]
- „... Při naší snaze o začlenění sousedního jazyka do naší pedagogické práce jsme si všimli, že polské děti najednou nejen porozuměly naší němčině, ale měly také odvahu ji skutečně používat. ...“ [*Dětský hrad Sonnenschein v Groß Krauscha*]
- „... Je obzvlášť příjemné zažít, jak naše děti přenášejí své vlastní nadšení pro sousední jazyk i na nás dospělé...“ [*Mateřská škola „Regenbogen“ v Rübenu*]
- „... Jako zástupkyně vedení školky pozoruji jistou změnu postoje a zájmy kolegů ohledně našich sousedů...“ [*Projekt-Kita im Euroregionalen deutsch-polnischen Kita-Netzwerk Mateřská škola projektu v euroregionální německo-polské síti mateřské škol*]
- „... Mám dojem, že akceptace polského jazyka roste...“ [*Mateřská škola projektu v euroregionální německo-polské síti mateřské škol*]
- „... Děti si užívají naše přeshraniční aktivity s dětmi z partnerské školky a zapomínají na čas. ... Pozorujeme, že se stále více rozvíjejí osobní kontakty s našimi sousedy i malá přátelství...“ [*„Wichtelhäusl“ v Deutschneudorf*]
- „... Je ohromující vidět, jak naše přátelství [s partnerskou mateřskou školou] rok od roku zraje. Vychovatelé a děti se těší na opakovaná setkání...“ [*Kinderland v Niederlauterstein*]
- „... díky společnému prožívání a učení vnímají děti a celé jejich okolí rozmanitost lidí jako něco cenného. U našich dětí se stále více rozvíjí přirozený zájem o jiné jazyky a kultury, např. u dětí s migračním pozadím v naší instituci. ...“ [*Křesťanská mateřská školka „Regenbogen“ v Sebnitz*]

Tato rozmanitá zkušenost se projevuje: Ti, kteří se vydali se svými dětmi objevovat jazyk a kulturu sousední země, to vnímají jako obohacení a rozšíření kompetencí všech zúčastněných. Přirozená spolupráce napříč jazykovými a kulturními hranicemi se stále více stává běžnou součástí každodenního života mateřské školy v příhraničním regionu. **Stojí za to této výhody využít a pokračovat na cestě k sousednímu jazyku od samého začátku!**

Chcete se dozvědět víc?

Kromě této příručky najdete podrobnější informace v modulu **NiKiS online** na platformě sousedních jazyků www.nachbarsprachen-sachsen.eu. Byl vytvořen jako **pracovní nástroj** pro mateřské školy, které realizují nabídky rané výuky sousedního jazyka a (chtějí) seznámit děti již v mateřské škole s jazykem a kulturou sousedních zemí, Polska a České republiky. Zde najdete centrální přístup ke komplexnímu a přehlednému elektronickému souboru se širokou nabídkou dalších rozmanitých informací a s materiály pro vaši mateřskou školu.

(Jazyky sousedních zemí v mateřských školách v Sasku (v němčině: NiKiS))

(Najděte si svou cestu k projektu sousední jazyky od začátku pro vaši mateřskou školu)

Čtyři tematické stránky jsou přesně přizpůsobeny vašim specifickým podmínkám a potřebám:

(Najděte si svou cestu k projektu sousední jazyky od samého začátku pro vaši mateřskou školu!)

(Raná výuka sousedních jazyků v saských mateřských školách)

Na každé tematické stránce najdete:

- **stručný úvod** k tématu ke stažení,
- řadu **praktických rad** pro školky, ale i **podněty** od zkušených odborníků z praxe,
- **soubor** materiálů, dobrých příkladů z praxe, kontrolních seznamů a předloh **k použití**.

Přehled obsahu tematických informací najdete v příloze. Kliknutím myši se přitom dostanete přímo na příslušnou tematickou stránku NiKiS online.

i

Máte další **otázky nebo potřebujete pomoc** na vaší cestě k sousednímu jazyku od samého začátku ve vaší školce?

Pak nás neváhejte kontaktovat!

Sächsische Landesstelle für frühe nachbarsprachige Bildung (LaNa)

c/o Landkreis Görlitz

Bahnhofstraße 24 | 02826 Görlitz

Telefon 03581 – 663 9432

E-Mail nachbarsprachen.sachsen@kreis-gr.de

Internet www.nachbarsprachen-sachsen.eu

Příloha 1:

Vybraná doporučená literatura

Mehrsprachigkeit in Kindertageseinrichtungen und Grundschulen – Ein Orientierungsrahmen für Leiterinnen und Leiter von Kindertageseinrichtungen und Grundschulen (Sächsisches Staatsministerium für Kultus 2009)

Mehrsprachigkeit in der KiTa von Anfang an gut begleiten (Anna Dintsioudi, Julia Krankenhagen, nifbe-Beiträge zur Professionalisierung Nr. 12)

Lebenslanges Sprachen-Lernen: die Basis wird in der Kindheit gelegt. (Eva Hammes-Di Bernardo in www.kita-fachtexte.de, Zugriff 29.04.2021)

QITA-Kriterienhandbuch zur Qualität in zwei- und mehrsprachigen Kindertageseinrichtungen (Nadine Kolb & Uta Fischer, Universitätsverlag Hildesheim 2019)

Sprachen und Kulturen im Kita-Alltag (Christiane Hofbauer, Verlag Herder GmbH Freiburg 2018)

i

Obsáhlou sbírku odborné literatury k **tématu „raného vzdělávání v oblasti sousedních jazyků“**, ale také pedagogické příručky a soubory materiálů, vícejazyčné dětské knihy a herní a výukové materiály k polštině a češtině pro praxi v mateřských školách najdete v **knihovně materiálů na webových stránkách:**

www.nachbarsprachen-sachsen.eu/materialbibliothek

Širokou škálu informací k tématu **obecné podpory jazyků** nabízí **saský vzdělávací server pro školky:**

www.kita-bildungsserver.de/themen/sprachfoerderung/

Příloha 2:

Obsah odborných Informací na tematických stránkách⁵ NiKiS online

Partnerschaft / Begegnung mit einer Einrichtung im Nachbarland

- Proč přeshraniční spolupráce se školkou v sousední zemi?
- Jak lze přeshraniční partnerství oživit?
  - Setkávání
  - Projekty
  - Udržování kontaktů „tu a tam“
  - Výměna zkušeností pedagogického personálu
  - „Ponoření se“ neboli imerze prostřednictvím výměny odborníků
- Jak setkávání přispívá k pozitivním interkulturním zkušenostem?

Polnische/ tschechische MuttersprachlerInnen im KiTa-Team

- Proč jsou polští/ čeští rodilí mluvčí cennou pomocí pro pedagogickou práci ve vaší školce?
- Jak se této pomoci v saských školkách využívá?
- Jaké podmínky jsou nutné k úspěšnému získávání znalostí sousedního jazyka?
- Co znamená imerze?
- Jak lze zavést imerzní metodu do běžného provozu školky?

⁵ Kliknutím myši na grafiku se dostanete přímo na příslušnou tematickou stránku NiKiS online.

Péče o děti s polským/ českým rodinným zázemím

- Jak souvisí péče o děti s polským/českým rodinným zázemím s ranou výukou sousedních jazyků?
- Proč je vícejazyčnost ve školách pro všechny děti přínosem?
- Jak lze využít potenciál sousedních jazyků v každodenním výchovném procesu školky?

Sousední jazyky jako součást koncepce vaší školky

- Proč byste měli zakotvit výuku sousedních jazyků v koncepci vaší školky?
- Jaké otázky je třeba zvážit?
- Cesta je cíl!

Impresum

Vydáno:

z pověření Saského ministerstva školství (SMK):
 Sächsische Landesstelle für frühe nachbarsprachige Bildung (LaNa)
 c/o Landkreis Görlitz
 Bahnhofstraße 24 | 02826 Görlitz
 Telefon 03581 – 663 9432
 E-Mail nachbarsprachen.sachsen@kreis-gr.de
 Internet www.nachbarsprachen-sachsen.eu

Obsah, redakce a layout:

Dr. Regina Gellrich, Anne Bartusiak a Claudia Meusel

Děkujeme za spolupráci:

Dr. Nicole Wolfram (Saské ministerstvo školství, ref. 42), členové odborného pracovního kruhu „Rané vzdělávání v jazycích sousedů v Sasku“: Ute Enders (Krušnohorský okres), Kathrin Franke (Německo-polská MŠ "St. Franziskus" Ostritz), Grit Gorus / Gabriele Hoffmann / Conny Michael (MŠ "Albert Schweitzer" Falkenstein), Mandy Hergesell (Okres Görlitz), Robin Jacob (MŠ Michaelis Adorf), Natalie Kaeser (TANDEM – Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže), Dörte Koch (Německo-polská centrální MŠ Kinderschloss Sonnenschein Groß Krauscha), Swetlana Kreismann / Katja Flessner (MŠ „Kleiner Globus“ Dresden), Ilka Maserkopf (Sdružení pro ranou vícejazyčnost ve školkách a školách fmks), Silke Roick-Frenzel (Křesťanská MŠ „Unterm Regenbogen“ Sebnitz), Claudia Schmidt (Městský úřad Adorf/Vogtland), Małgorzata Schmidt (Německo-polská organizace výměn mládeže DPJW), Ralf Unglaube (Sdružení Kinderwelt Erzgebirge e. V.), Manuela Ullrich (Německo-česká MŠ „Wichtelhäusl“ Deutschneudorf), Ulrike Schulze (býv. odborná poradkyně MŠ).

Fotografie: Sächsische Landesstelle für frühe nachbarsprachige Bildung

Redakční uzávěrka: červen 2021

Český překlad připravili studenti Vysoké školy Zittau/ Görlitz (FH), obor Hospodářství a jazyky.

© 2021, Landkreis Görlitz

Určeno ke stažení zdarma pro práci v MŠ

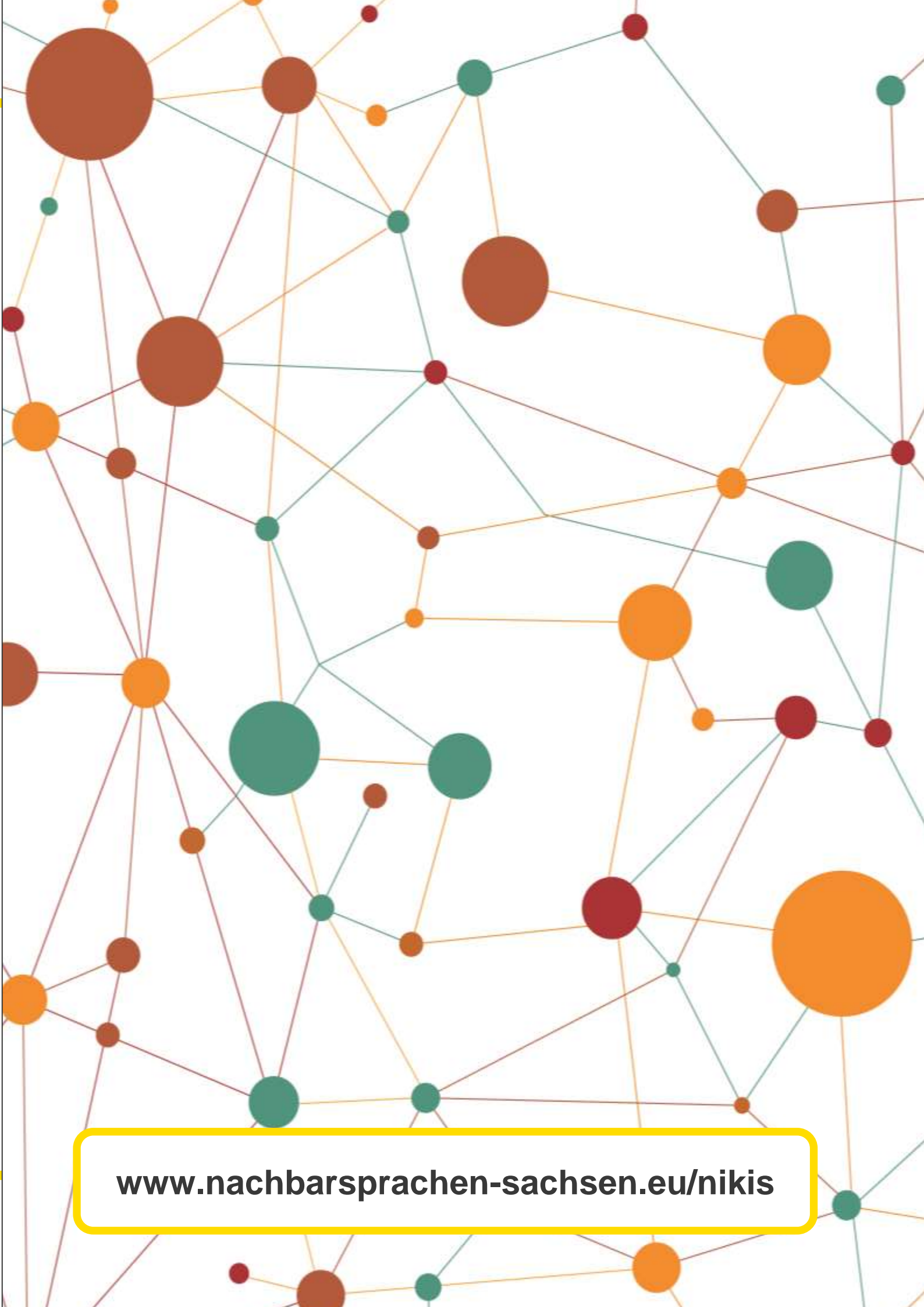
Dotisk (i jen výňatků) pouze se souhlasem vydavatele a s uvedením zdroje

Die Sächsische Landesstelle für frühe nachbarsprachige Bildung befindet sich in Trägerschaft des Landkreises Görlitz.

Diese Maßnahme wird mitfinanziert durch Steuermittel auf der Grundlage des vom Sächsischen Landtag beschlossenen Haushaltes.

www.nachbarsprachen-sachsen.eu/nikis